

Information om tillgänglighet, allergi och annan överkänslighet på restauranger, serveringar och hotell

Personer med allergisjukdom kan reagera på allergiframkallande eller kemiska/irriterande ämnen. En medlemsenkät som Astma- och Allergiförbundet gjort 2018 visar att 4 av 10 uppger hinder på restaurang/café, främst på grund av matallergi men även reaktioner mot pälsdjur, parfymdoft och tobaksrök. Restauranger, serveringar och hotell behöver göras tillgängliga för personer med allergisjukdom enligt FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Fakta om allergiframkallande och irriterande ämnen

Allergiframkallande ämnen från pälsdjur förs vidare djurägare till andra miljöer. En del med pälsdjursallergi får symptom snabbt, andra efter flera timmar. Vissa reagerar även vid indirekt kontakt när de träffar djurägare eller vistas i miljöer där det funnits djur. Alla pälsdjur är allergiframkallande - mer eller mindre. Cirka 18 procent av den vuxna befolkningen har pälsdjursallergi och över 50 procent av alla med astma reagerar dessutom på pälsdjur.

Jordnötter och nötter kan ge svåra allergiska reaktioner och restauranger behöver ha en policy för hantering av jordnötter och nötter så att kunder med allergi inte riskerar bli sjuka vid besök. All personal som hanterar maten ska ha rätt kunskap och rutiner så inga misstag sker – detta är restaurangens ansvar. Astma- och Allergiförbundet rekommenderar att:

- restauranger och caféer ska kunna informera om allt maten innehåller.
- restauranger återkommande utbildar all personal som hanterar mat så de får kunskap om allergirisker.

Doftöverkänslighet kan ge symptom som påminner om astma. Men reaktionen sker inte i immunförsvaret utan beror på överretbarhet i nerver i luftvägar och ögon. Vanliga symptom är besvär i hals, besvär i luftvägar, näsa och slemhinnor i ögon, huvudvärk, svettningar, yrsel och trötthet. Mycket låga halter av dofter och kemikalier kan utlösa symptom. Parfym, rakvatten, parfymrat tvätt- och sköljmedel, hygienprodukter som deodorant, tvål, schampo, hårspray, lotion och rengöringsmedel kan ge reaktioner. Hur starka symptomen blir varierar. I dag finns inte någon medicinering eller behandling för personer med doftöverkänslighet.

Passiv rökning är bland annat förknippat med besvär i näsa, ögon, hals och luftvägar, särskilt hos personer med astma, allergi och överkänslighet. Förutom akuta och kroniska besvär i luftvägarna kan passiv rökning även förvärra barnastma och orsaka astma hos friska barn.

Vad kan ansvariga för restauranger, serveringar och hotell göra för att öka tillgängligheten? Hoppas ni kan informera era medlemsföretag om detta:

- I största möjliga mån inte tillåta hundar – sätt gärna upp dekal om förbud mot pälsdjur (undantag kan göras för ledarhund/assistanshund). Det behöver finnas djurfria alternativ på varje ort. Informera tydligt om hundar har tillträde till lokalen så kunder med allergi kan välja bort ett besök.
- Tillåt inte rökning vid entrén till lokalen – informera gärna om detta med dekal/skylt och flytta bort eventuella askkoppar. Från och med 1 juli 2019 utökas tobakslagen till att även gälla vissa utemiljöer, bland annat uteserveringar och entréer till byggnader där lagen redan gäller.
- Om förpackade jordnötter och nötter säljs bör dessa inte placeras vid kassan utan i avskild hylla. I policyn är det bra att ta med att en sådan påse kan gå sönder och att då ha en plan för att göra ordentligt rent på en gång och att jordnötter och nötter inte bör ätas inne i serveringen (gäller både personal och kunder).
- Utbilda personal som hanterar mat på restauranger och serveringar så maten hanteras säkert ur allergisynpunkt. Astma- och Allergiförbundet erbjuder en baskurs för att säkerställa detta (se länk).
- Undvik doftsättning av luften i offentliga inomhusmiljöer som hotell och toaletter. Upphandla oparfymerade rengöringsmedel och tvål.
- Informera personal om att undvika att använda parfym, rakvatten och andra parfymdofter på arbetet, t ex hygienprodukter samt tvätt- och sköljmedel, som en del i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Tipsa gärna om att välja oparfymerade alternativ istället.
- Informera personal om fördelen med att använda arbetskläder som inte varit i kontakt med pälsdjur.

Med vänlig hälsning,

Maritha Sedvallson, förbundsordförande
Astma- och Allergiförbundet

Mer information finns här:

Astma- och Allergiförbundets webbplats www.astmaoallergiforbundet.se
och webbshop www.astmaoallergiforbundet.shop.strd.se
samt utbildningar för restaurangpersonal; <https://astmaoallergiforbundet.se/vart-arbete/utbildningar/>
Enkät om tillgänglighet till medlemmar; <https://astmaoallergiforbundet.se/wp-content/uploads/2019/01/Rapport-om-tillg--nglighetsenk--t-mall-slutlig-181217.pdf>

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning;
<https://www.regeringen.se/4ae1cb/globalassets/regeringen/dokument/socialdepartementet/funktionshinder/konvention-om-rattigheter-for-personer-med-funktionsnedsattning.pdf>

Vid frågor, kontakta:

Marie-Louise Luther, ombudsman inomhusmiljö/funktionshinderspolitik
tel. 08-506 28 211, e-post: marie-louise.luther@astmaoallergiforbundet.se

Sändlista:

VISITA: info@VISITA.se och cj.swanson@visita.se